

AMBRUS ESZTER

Történelem
MA, 3. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:
Dr. Óbís Hajnalka
egyetemi adjunktus, KRE BTK

APOLLO ÉS AZ INTERPRETATIO ROMANA PANNONIÁBAN

Kulcsszavak: *Apollo; Pannonia; kelták; Interpretatio Romana*

„Apollo, Mars, Iuppiter és Minerva náluk csak Mercurius után következnek. Róluk körülbelül ugyanolyan elképzeléseik vannak, mint a többi népnek: hogy Apollo előzi a betegségeket, Minerva tanítja meg a kézművesség és a művészet elemeit, Iuppiter uralkodik az istenek felett, Mars pedig a háborúk ügyeit intézi” Olvashatjuk Caesar Commentarii de Bello Gallico című munkájából, ahol a hadvezér az ellenséges kelta törzsek isteneit római néven nevezi meg. Ez a történetírásban, valamint a meghódított népek körében jelenséggént is fellelhető, melyet a történettudomány interpretatio Romanának nevez. Dolgozatomban ezt a jelenséget vizsgáltam Apollo istenség tekintetében a pannoniai őslakosság körében.

A provinciában található bennszülöttek ritkán állítottak oltárköveket a hódító Róma isteneinek, azonban amikor ezt megtették, akkor a saját ősi isteneiket invokálták, immáron római öltözetbe bújtatva. A sokarcú istenségre vonatkozó tárgyi leletanyag viszonylag elenyésző provinciánkban, azonban ezeknek elemzésével képet kaphatunk a meghódítottak vallási világára vonatkozóan. A szomszédos provinciákban is fellelhetőek olyan oltárkövek, amelyeket pannoniai származású személyek állítottak, így ezeket is belevettem a kutatásomba.

Kutatásom azonban nem lehetett teljes, hiszen csak az eraviscus, azalus és boii lakta területekről kerültek elő források. Továbbá a fellelhető leletanyagban sem minden esetben mutatható ki az interpretatio Romana jelensége. Ennek ellenére arra a következtetésre juthatunk, hogy az Apollo név mögött több helyi istenség bújhat meg, akiknek az aspektusai megegyezhettek a római megfelelőjükkel.